

Notă de informare privind jurisprudența Curții – Nr. 155

August - Septembrie 2012

**Arhiepiscopia Romano-Catolică Alba-Iulia împotriva
României – 33003/03**

Hotărârea din 25.09.2012 [Secția a III-a]

Art. 1 din Protocolul nr. 1

Obligații pozitive

Art. 1 § 1 din Protocolul nr. 1

Respectarea bunurilor

Nereglementarea unui mecanism pentru restituirea bunurilor prin efectul legii :
încălcare

În fapt – Reclamanta, Arhiepiscopia Romano-Catolică Alba Iulia, este o comunitate a Bisericii Catolice. În 1798, reclamantei i s-au donat Biblioteca Batthyaneum, una dintre cele mai bogate colecții de carte veche din România și clădirea care o adăpostea, precum și Institutul de astronomie cu sediul în același imobil. În 1947, biblioteca și institutul, devenit muzeu de astronomie, au fost închise și puse sub sigiliu, fără ca vreun act de expropriere să fie notificat reclamantei. O hotărâre din 1961 a constatat că statul devenise proprietar al acestor bunuri, întrucât le stăpânea de peste doi ani. În iulie 1998, o ordonanță de urgență a Guvernului a stabilit că anumite bunuri, printre care biblioteca și muzeul, trebuiau să fie restituite minorităților naționale cărora le-au fost confiscate. Totuși, reclamanta încă așteaptă să fie pusă în posesia respectivelor bunuri.

În drept – Art. 1 din Protocolul nr. 1

a) *Existența unei valori patrimoniale protejate de art.1 din Protocolul nr.1* – Ordonanța de urgență din 1998, actualmente în vigoare, confirmată integral și fără modificări, la cinci ani după adoptarea sa, prin lege, menționează în mod expres obligația de restituire „a Bibliotecii Batthyaneum, a Muzeului și a Institutului Astrologic al Episcopiei Romano-Catolice” și faptul că aceste bunuri aparțin Episcopiei Romano-Catolice Alba-Iulia. În consecință, reclamanta beneficiază cel puțin de o speranță legitimă, fondată pe ordonanța menționată, astfel încât problema proprietății asupra acestor bunuri să fie reglementată rapid, având în vedere importanța lor nu doar pentru reclamantă, ci și dat fiind interesul general în cauză.

b) *Respectarea art.1 din Protocolul nr.1* - Cu toate că reclamanta a urmat procedura prealabilă prevăzută în ordonanța din 1998, nici până în prezent, cu aproape 14 ani mai târziu, protocolul de predare a bunurilor menționate, la care face referire ordonanța menționată, nu a fost încheiat și nicio altă decizie nu a fost adusă la cunoștința reclamantei. Ordonanța din 1998 nu prevede nici o dată limită, nici o procedură de urmat pentru transferul bunurilor. În plus, ordonanța nu prevede o cale de atac jurisdicțională în ceea ce privește aplicarea acestor dispoziții legislative. Aceste lacune legislative au favorizat o procedură prealabilă dilatorie care, ținând seama de caracterul său obligatoriu, putea bloca *sine die*

speranța legitimă a reclamantei ca problema statutului patrimoniului identificat să fie în final rezolvată. Comisia care trebuia să realizeze transferul bunurilor în temeiul ordonanței nu a mai fost înființată. Din această cauză, o acțiune în justiție împotriva respectivei comisii nu era posibilă. În plus, comisia deja constituită, căreia i s-a transmis apoi această competență, nu a comunicat niciodată vreun rezultat reclamantei și nici nu a fixat o dată pentru reluarea examinării cererii sale. Ținând seama de cele de mai sus, inacțiunea prelungită a statului, care nu a pus în aplicare ordonanța din 1998, nu își găsește justificare legitimă. Incertitudinea, care o afectează pe reclamantă de 14 ani, în ceea ce privește interesul ei pentru stabilirea statutului juridic al patrimoniului revendicat este cu atât mai dificil de înțeles dacă luăm în considerare importanța culturală și istorică a patrimoniului care ar fi trebuit să determine o acțiune rapidă pentru a asigura păstrarea acestuia și utilizarea corespunzătoare în interesul general.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

Art. 41: 15.000 EURO cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral. Referitor la prejudiciul material, Curtea consideră că autorităților naționale le revine sarcina de a alege, sub controlul Comitetului de Miniștri, măsurile de reparație corespunzătoare pentru a pune capăt încălcării constatate de Curte.

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului
Redactat de grefă, prezentul rezumat nu obligă Curtea.

Apăsați aici pentru a accesa *Note de informare privind jurisprudența* ([Notes d'information sur la jurisprudence](#))